Projekt

z dnia 16 listopada 2026 r.
Zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W WIĘCBORKU

z dnia 25 listopada 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027-2029

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 662 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 980),

Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2027-2029, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Więcborka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r. i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Więcborku oraz na stronie podmiotowej BIP Urzędu Miejskiego w Więcborku.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Więcborku

Anna Łańska

Załącznik do uchwały nr .....
Rady Miejskiej w Więcborku
z dnia 25 listopada 2026 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY na lata 2027 – 2029

Spis treści

I. Wstęp	2
II. Diagnoza społeczna	3
III. Analiza SWOT-wsparcie Rodziny	31
IV. Cel główny Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2027-2029	32
V. Cele szczegółowe	32
VI. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027-2029	32
VII. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027-2029	37
VIII. Beneficjenci Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027-2029 z terenu gminy Więcbork	38
IX. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie Gminy Więcbork	38
X. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027-2029	39
XI. Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027-2029	39
XII. Spodziewane efekty realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027-2029	40

I. Wstęp

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2027 – 2029, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Więcbork w latach: 2012-2014, 2015-2017, 2018-2020, 2021-2023, 2024-2026.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. Rodzina jest pierwszym i bardzo znaczącym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażania swoich uczuć (lęku, obaw, zadowolenia, gniewu) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa" rodzina jest warunkiem wychowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny związany z niewydolnością wychowawczą, zanikaniem poczucia bezpieczeństwa, narastaniem konfliktów powoduje wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując przy tym siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca dla prawidłowego rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia konieczne jest podjęcie działań interdyscyplinarnych, tj.:

a) diagnoza sytuacji rodziny i jej najbliższego otoczenia,
b) analiza przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych ich występowaniem,
c) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
d) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
e) dążenie do integracji i reintegracji rodziny,
f) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Główny cel to profilaktyka, pomoc w samodzielnym rozwiązywaniu problemów oraz zapewnienie opieki dzieciom, gdy rodzina nie jest w stanie tego zrobić. Ich działania powinny się

opierać na zasadach wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Realizacja Programu będzie się odbywać za zgodą rodziny oraz jej aktywnym udziałem przy wykorzystaniu jej zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest spójny ze:

a) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Więcbork na lata 2022-2031 przyjętą Uchwałą Nr XL/292/21 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 30 listopada 2021r.,
b) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Sępoleńskiego na lata 2022-2030 przyjętą Uchwałą Nr XLI/188/2021 Rady Powiatu w Sępólnie Kraj. z dnia 17 grudnia 2021r.

Podstawa prawna działań:
art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. Diagnoza społeczna

Gmina Więcbork położona jest w zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Jest jedną z 4 gmin wchodzących w skład powiatu sępoleńskiego.

Zajmuje powierzchnię 235,7 km^2, z czego 430,69 ha zajmuje miasto, a 22 671 ha - obszary wiejskie.

Siedzibą gminy jest miasto Więcbork. Gmina podzielona jest na wsie obejmujące Sołectwa: Adamowo, Dalkowo, Czarmuń, Borzyszkowo, Górowatki, Puszcza, Runowo Krajeńskie, Witunia, Zabartowo, Pęperzyn, Śmiłowo, Jastrzębiec, Suchorączek, Zakrzewek, Zakrzewska Osada, Lubcza, Jeleń, Sypniewo, Wymysłowo, Nowy Dwór, Zgniłka, Frydrychowo oraz Samorząd mieszkańców Więcborka.

Ludność gminy wynosi ogółem **12. 477 osób** (stan na 31.12.2025 r.- dane z USC w Więcborku).

Struktura ludności na terenie miasta i gminy Więcbork w latach 2024 – 2025

Ludność – struktura według płci stan na dzień 31 grudnia				
Liczba ludności (pobyt stały + czasowy)	**2024**		**2025**	
	miasto	wieś	miasto	wieś
ogółem z tego	5.316	7.308	5.182	7.295
kobiety	2.785	3.541	2.731	3.539
mężczyźni	2.531	3.767	2.451	3.756

źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC Więcbork

Ludność – struktura według wieku stan na dzień 31 grudnia				
Liczba ludności	**2024**	**% do ogółu mieszkańców gminy**	**2025**	**% do ogółu mieszkańców gminy**
wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)	2.438	19,31	2.357	18,89
wiek produkcyjny **ogółem** (z tego)	**7.441**	**58,94**	**7.325**	**58,71**
kobiety	3.446	27,30	3.413	27,35
mężczyźni	3.995	31,64	3.912	31,36
wiek poprodukcyjny **ogółem** (z tego)	**2.745**	**21,75**	**2.795**	**22,40**

kobiety	1.729	13,70	1.741	13,95
mężczyźni	1.016	8,05	1.054	8,45

źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC Więcbork

Wyszczególnienie	2024	2025
Liczba małżeństw	64	62
Liczba urodzeń	88	67
Liczba zgonów	138	120

źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC Więcbork

Analizując powyższe dane można zauważyć tendencję malejącą dotyczącą ogólnej liczby mieszkańców naszej gminy, większa część ludności zamieszkiwała tereny wiejskie (2024r. 57,89%, 2025r. 58,47%). W ogólnej liczbie ludności gminy większość stanowiły kobiety i jest to szczególnie widoczne w grupie osób w wieku poprodukcyjnym. Społeczeństwo gminy Więcbork starzeje się, spada populacja osób w wieku produkcyjnym. Liczba urodzeń w porównywalnych latach była niższa od liczby zgonów. W 2024 roku różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów wyniosła minus 50, a w 2025 roku minus 53, co świadczy o ujemnym przyroście naturalnym. Starzejące się społeczeństwo to duże wyzwanie dla polityki rodzinnej, wymusza jej przewartościowanie, modernizację i ingerencję z polityką senioralną. Spadek liczby urodzeń zmusza państwo do działań prorodzinnych, ułatwienia godzenia ról zawodowych i rodzinnych. Polityka rodzinna powinna być nakierowana na osoby w średnim wieku, które jednocześnie opiekują się dziećmi i starzejącymi się rodzicami. Dlatego tak ważne jest tworzenie usług opiekuńczych zarówno dla najmłodszych, jak i najstarszych. Nie bez znaczenia są też zmiany w prawie pracy, aby umożliwić elastyczne zatrudnienie np. praca zdalna.

Zatrudnienie daje nam poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa. Utrata pracy niejednokrotnie staje się traumatycznym przeżyciem, z którym trudno się pogodzić. W takim momencie stajemy się bezradni, tracimy wiarę w swoje umiejętności, martwimy się o przyszłość, o to w jaki sposób zaspokoimy potrzeby najbliższych i swoje. Taka sytuacja niejednokrotnie sprzyja popadaniu w uzależnienia (alkohol, narkotyki), a negatywne emocje, towarzyszące osobie, która utraciła zatrudnienie mogą potęgować zachowania agresywne, przemocowe. Jednak nie zawsze taki scenariusz musi się zrealizować. Utrata zatrudnienia może wpłynąć na to, że zaczniemy „inwestować w siebie", zwiększać swoje umiejętności poprzez udział w kursach, szkoleniach. Utrata pracy może sprzyjać także zastanowieniu się nad własną karierą zawodową- czy to co dotychczas wykonywaliśmy dawało nam satysfakcję, czy może czas na zmiany, na przebranżowienie się.

W grudniu 2025 roku z terenu miasta i gminy Więcbork 494 osoby były zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sępólnie Kr. jako osoby bezrobotne, w tym aż 266 kobiet (53,85%). Główny Urząd Statystyczny podaje, że stopa bezrobocia (stan w końcu grudnia 2025r.) na terenie Polski wyniosła 5,7%, na terenie województwa kujawsko – pomorskiego 7,8%, natomiast na terenie powiatu sępoleńskiego 11,2%. Analizując powyższe dane można jednoznacznie stwierdzić, że sytuacja na rynku pracy w powiecie sępoleńskim jest bardzo trudna, szczególnie dla kobiet.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest ważną „instytucją" w systemie wychowawczym i spełnia następujące funkcje:

a) opiekuńczą (zapewnienie bytu materialnego, zdrowia);
b) emocjonalną (zaspokojenie potrzeby bliskości kontaktów, serdeczności, kształtowanie cech charakteru i umiejętności współżycia społecznego);

c) kształcącą (rozwijanie zainteresowań, kształcenie umiejętności i nawyków pracy);
d) aktywizacji twórczej (rozbudzanie zainteresowań, pobudzanie do samokształcenia i samodoskonalenia się).

Dla prawidłowego rozwoju dziecka nie wystarczy tylko zapewnienie opieki czysto materialnej, należy stworzyć mu poczucie przynależności do kogoś, dać oparcie, a przede wszystkim należy obdarzyć dziecko miłością i zainteresowaniem. Rozwój cywilizacji, ciągły pośpiech, wszechobecne media społecznościowe powodują degradację rodziny i jej najistotniejszych wartości. Obserwuje się zerwanie więzi, nieumiejętność rozmowy i rozwiązywania konfliktów, jak i również zatraca się umiejętność przeciwstawiania się nawet najmniejszym trudnościom. Dużą rolę odgrywa wszechobecny konsumpcjonizm.

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

<u>O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji, w której:</u>

1. jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu, narkotyków, hazardu,
2. występuje problem wykorzystywania seksualnego, czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
3. jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
4. jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna)
5. występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

<u>Skutki wychowywania w rodzinie dysfunkcyjnej:</u>

a) niska samoocena i problemy emocjonalne- stany depresyjne, nerwice, poczucie krzywdy;
b) trudności w relacjach – lęk przed bliskością, nadmierna kontrola lub uzależnienie od innych;
c) role pełnione przez dzieci – bohater rodziny, kozioł ofiarny, dziecko we mgle, maskotka.

Dysfunkcja często przenosi się między pokoleniami, a dorosłe dzieci z takich rodzin niejednokrotnie wymagają wsparcia terapeutycznego.

Pracownicy socjalni jak i również asystenci rodziny Centrum Usług Społecznych w Więcborku w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Centrum Usług Społecznych w Więcborku na rzecz takich rodzin podejmuje następujące działania:

a) prowadzi pracę socjalną z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania;

b) udziela rodzinom przezwyciężającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo–wychowawcze wsparcia w postaci asystenta rodziny;
c) udziela pomocy finansowej;
d) organizuje dożywianie;
e) podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem dysfunkcjom rodziny i patologiom społecznym;
f) wspiera, realizuje programy profilaktyczne na terenie szkół.

W 2025 r. świadczeniami pomocy społecznej (pieniężnymi i niepieniężnymi, z wyłączeniem pracy socjalnej) na terenie gminy Więcbork objęto **383 rodziny (łącznie 745 osób).** W stosunku do 2024 r. odnotowano wzrost o 53 rodziny, co oznacza, że **liczba gospodarstw korzystających ze wsparcia zwiększyła się.**

Mimo spadku liczby mieszkańców Więcborka do poziomu 12 477 osób, odnotowano wzrost zasięgu wsparcia – wskaźnik osób objętych pomocą społeczną wzrósł z 5,5% do 6%, a przy uwzględnieniu pracy socjalnej wsparciem objęto łącznie **12,5% populacji gminy (wobec 11,7% w roku 2024)**. Dane te wskazują na rosnącą skalę problemów społecznych przy jednoczesnym zwiększeniu zasięgu pracy socjalnej, która świadczona jest coraz szerszej grupie mieszkańców wymagających profesjonalnej pomocy.

Praca socjalna realizowana jest głównie metodą indywidualnego przypadku. Proces ten koncentruje się na wspieraniu osób i rodzin w trwałej transformacji ich sytuacji życiowej oraz ułatwianiu dostępu do niezbędnych usług społecznych. Dynamika zmian cywilizacyjnych oraz ewoluujące oczekiwania klientów wymuszają na kadrze pomocowej stałe podnoszenie kompetencji – zarówno poprzez praktykę refleksyjną, jak i sformalizowane formy kształcenia.

Najważniejsze i najczęściej występujące formy pracy socjalnej zrealizowanej w latach 2024 -2025

L.p.	Wyszczególnienie	Ilość rodzin 2025	Ilość rodzin 2024
1.	**Rozmowy wspierające i motywujące** (informowanie o przysługujących ulgach, uprawnieniach)	**748**	**695**
2.	Pomoc w załatwieniu odzieży, opału i żywności (FEPŻ, Podprogram 2024)	335	299
3.	Współpraca z in. instytucjami i organizacjami (np. *Policja, PUP, PCPR, Sąd)*	90	126
4.	Współpraca z lekarzami, pielęgniarkami środowiskowymi	69	74
5.	Pomoc w uzyskaniu świadczeń z systemu zabezpieczenia socjalnego	44	69
6.	Pomoc w ustaleniu orzeczenia o niepełnosprawności	42	53
7.	Współpraca za placówka edukacyjną (np. szkołą, pedagogiem szkolnym)	43	48
8.	Współpraca z kuratorem sądowym, społecznym	30	36
9.	Organizacja poradnictwa specjalistycznego (*w tym w ramach PIK*)	18	26
10.	Współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień w Więcborku	17	23

Źródło: *analiza własna*

W 2025 roku pracą socjalną w oparciu o **KONTRAKT SOCJALNY** (część A i B) objęto łącznie **96 osób** (w roku 2024 było to 89 osób). Każdorazowo wymagało to od pracownika socjalnego przeprowadzenia pogłębionej diagnozy oraz wypracowania szczegółowego planu wspólnych działań. Proces ten charakteryzuje się wysoką pracochłonnością i nakłada na kadrę dodatkowe obowiązki związane z intensywną współpracą z klientem, monitoringiem postępów.

Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach ups, w latach 2024-2025

Wyszczególnianie	Liczba rodzin		Liczba osób w tych rodzinach		% mieszkańców korzystających z pomocy	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Liczba osób/rodzin objętych pracą socjalną	**695**	**748**	**1 484**	**1562**	**11,7**	**12,5**
Liczba osób/rodzin objętych tylko pracą socjalną	365	365	791	817	6,3	6,6
Liczba osób/rodzin objętych pomocą – ogółem, w tym	**330**	**383**	**690**	**745**	**5,5**	**6,0**
świadczenia pieniężne	220	237	479	470	3,8	3,8
świadczenia niepieniężne	173	218	416	479	3,3	3,8
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych gminie	28	24	89	81	0,7	0,6
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych gminy	310	372	625	701	4,9	5,6

Źródło: *analiza własna na podstawie sprawozdań MRiPS-03 za 2024– 2025*

Katalog problemów społecznych, stanowiących podstawę do udzielenia wsparcia, został określony w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Można je sklasyfikować jako kwestie ekonomiczne, zdrowotne, rodzinne, społeczne oraz inne.

Analizując sytuację osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, zjawiska te można podzielić na dwie zasadnicze grupy:

1. **Problemy finansowe** (np. pozostawanie w ubóstwie).
2. **Problemy wynikające z dysfunkcyjności rodziny** (w tym m.in. kwestie zdrowotne, takie jak niepełnosprawność, długotrwała choroba czy uzależnienia; utrata zatrudnienia; bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz przemoc domowa).

Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy, w ramach ups w latach 2024-2025

	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Różnica liczby rodzin w stos. do roku ubiegł. (w %)
		2024	2025	
1	**Długotrwała lub ciężka choroba**	**300**	**344**	+14,67
2	**Niepełnosprawność**	**198**	**246**	+24,24

3	Ubóstwo	144	160	+11,11
4	Bezrobocie	129	135	+4,65
5	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawcze	63	60	-4,76
-	w tym: *Rodziny niepełne*	32	32	0
-	*Rodziny wielodzietne*	32	25	-21,88
6	Alkoholizm	56	69	+23,21
7	Narkomania	6	4	-33,33
8	Przemoc domowa	14	21	+50
9	Potrzeba ochrona macierzyństwa	3	6	+100
-	w tym: *wielodzietności*	0	4	+400
10	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK	5	7	+40
11	Bezdomność	2	3	+50
12	Zdarzenie losowe	5	4	-20
13	Sytuacja kryzysowa	5	8	+60

Źródło: *analiza własna na podstawie sprawozdań MRiPS-03 za 2024–2025*

Badanie danych statystycznych pozwoliło określić główną strukturę problemów dotykających klientów tutejszego centrum. Najczęstszą przyczyną przyznawania wsparcia była **długotrwała choroba**. Zidentyfikowana dynamika zmian sygnalizuje ewolucję „profilu klienta" – system pomocy społecznej w gminie w coraz większym stopniu koncentruje się na wspieraniu seniorów i osób z niepełnosprawnościami, co jest bezpośrednią konsekwencją procesów demograficznych. Powody ekonomiczne, choć nadal istotne, ustępują miejsca problemom zdrowotnym.

Ważnym obszarem interwencji pozostaje sfera dysfunkcji rodzinnych. **Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych** wystąpiła u 60 rodzin (3 mniej w stosunku do roku 2024), wymagając intensywnej pracy asystentów rodziny. Równocześnie niepokojącym zjawiskiem jest **50-procentowy wzrost liczby przypadków przemocy domowej** w stosunku do roku ubiegłego.

Niezmiennie trudnym wyzwaniem jest **alkoholizm**, stwierdzony w 69 rodzinach (w poprzednim roku 56 rodzin). Problem ten ma charakter chroniczny – aż **92,8%** tych rodzin wymaga wsparcia przez okres dłuższy niż 3 lata, co wskazuje na głęboką destabilizację społeczną i finansową. Ponadto, w tej grupie aż 43 osoby to osoby samotnie gospodarujące, co potęguje ryzyko wykluczenia i utrudnia proces wychodzenia z nałogu.

Jednym z najistotniejszych czynników warunkujących właściwe funkcjonowanie dziecka w środowisku społecznym jest zdolność rodziców do prawidłowego reagowania w sytuacjach wychowawczych, uwzględniająca potrzeby dziecka przy wykorzystaniu wiedzy i w oparciu o system wartości i norm. Niezbędna jest świadomość celów wychowania i umiejętność działania wychowawczego. Znaczenie i rola rodziny w całokształcie rozwoju dziecka jest ogromna, zaś umiejętności wychowawcze rodziców mają kluczowe znaczenie. Każde dziecko wymaga komunikowania uczuć oraz udzielania wsparcia stosownego do wieku i potrzeb indywidualnych. Prawidłową postawę rodzicielską cechuje akceptacja dziecka, współdziałanie z dzieckiem oraz uznanie praw dziecka.

Rodziców, których negatywne wzorce zachowań w sposób stały i dominujący wpływają na życie dziecka, cechują postawy rodzicielskie negatywne tj.: postawa odrzucająca, postawa unikająca, postawa nadmiernie wymagająca, postawa nadmiernie chroniąca.

Udzielanie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy do zadań obowiązkowych gminy. **Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych działania podejmują asystenci rodziny.** Na dzień 31.12.2025 r. w tut.

centrum zatrudnionych było 4 asystentów rodziny (z tego 1 asystent długotrwała nieobecność w pracy), w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. U rodziców, z którymi pracują asystenci rodziny można zauważyć zaburzenia przywiązania, traumę relacyjną złożoną, brak wzorców. Bardzo często są to dorosłe dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wskazać należy, że wśród rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny, zdarzają się również takie, gdzie negatywna postawa rodziców, brak chęci współpracy z asystentem oraz brak motywacji do podejmowania działań w celu poprawy sytuacji w rodzinie, uniemożliwiają realizację planu pomocy. Brak współpracy ze strony rodziców stanowi jedną z przesłanek zakończenia pracy asystenta w rodzinie.

Rodzice słabo rokujący to:

1. rodzice, którym co najmniej raz odebrano dzieci;
2. rodzice, którzy są uzależnieni wiele lat od alkoholu lub narkotyków i w związku z tym mają zaburzenia psychiczne (uszkodzony OUN);
3. rodzice z co najmniej umiarkowaną niepełnosprawnością intelektualną;
4. rodzice z zaburzeniami psychicznymi;
5. rodzice ze stylem przywiązania zdezorganizowanym wynikającym z traumy transgeneracyjnej.

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, jak i również liczba rodzin z którymi asystent zakończył współpracę w latach 2024- 2025.

	2024	**2025**
Liczba zatrudnionych asystentów stan na 31 grudnia	**4** (1 osoba długotrwała nieobecność	**4** (1 osoba długotrwała nieobecność)
Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny z tego:	**38**	**34**
zamieszkujących na terenach wiejskich	13	10
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem	16	14
Liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli współpracę – **ogółem** z tego:	**12**	**9**
ze względu na osiągnięcie celów	2	4
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	4	2
ze względu na zmianę miejsca zamieszkania (poza teren miasta i gminy Więcbork)	3	0
inny powód	3	3
Liczba rodzin, w których nastąpiła poprawa funkcjonowania	10	12
Liczba rodzin, w których asystenci rodziny prowadzili monitoring po ustaniu współpracy	7	5

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CUS w Więcborku

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno–socjalnym, opiekuńczo–wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który

jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny, które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań. **Asystenci rodziny:**

- prowadzą pedagogizację rodziców, dotyczącą prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi,
- prowadzą działanie w celu odbudowania więzi między członkami rodziny,
- prowadzą poradnictwo i trening w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i realizacji spraw urzędowych,
- monitorują stan zdrowia dzieci, realizacja szczepień i badań, towarzyszą rodzicom podczas wizyt z dziećmi u lekarza,
- monitorują sytuację przedszkolną i szkolną dzieci oraz ich postępy w nauce,
- modelują sposoby spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi,
- wspierają kobiety w ciąży - pomoc w przygotowaniu się na urodzenie dziecka, edukacja rodziców w zakresie pielęgnacji noworodków i małych dzieci,
- motywują osoby zmagające się z uzależnieniem do podjęcia terapii,
- współpracują z instytucjami odpowiedzialnymi za pieczę zastępczą, motywują rodziców biologicznych do nawiązania kontaktu z tymi jednostkami,
- opiniują możliwości powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych,
- motywują do uczestnictwa w zajęciach podnoszących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców,
- uczestniczą w rozprawach sądowych, piszą sprawozdania do sądu o podjętych działaniach i osiągniętych efektach w przypadku sądowego zobligowania rodziców do podjęcia współpracy z asystentami rodzin.

Typy rodzin z którymi współpracują asystenci rodziny	2024	2025
Rodzice biologiczni zamieszkujący wraz z dziećmi	27	25
Rodzice biologiczni – dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	6	8
Rodzice biologiczni dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	5	1

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CUS w Więcborku

Niektóre z rodzin współpracujących z asystentem rodziny objęte są wsparciem psychologa w ich miejscu zamieszkania. Specjalista pomaga w identyfikacji problemów, zrozumienia ich przyczyn, wspólnie z członkami rodziny odbudowuje zdrowe więzi oraz wypracowuje zmianę negatywnych wzorców. Można powiedzieć, że skupia się na rozwiązywaniu konkretnych problemów „tu i teraz" oraz dostarcza narzędzi do zmiany życia na lepsze.

Wyszczególnienie	2024	2025
Liczba specjalistów- psycholog	2	2
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychologa	8	6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CUS w Więcborku

W sytuacji braku współpracy ze strony rodziców z asystentem rodziny i widocznych rażących zaniedbaniach wobec dziecka, właściwe instytucje mają obowiązek interweniowania, w tym

informowania sądu rodzinnego o trudnej sytuacji dzieci w rodzinie, a w przypadku występowania jakiejś formy krzywdzenia dziecka również obowiązek zawiadomienia prokuratury/policji.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jako jedno z istotnych zadań w pracy z rodziną, wyszczególnia wsparcie środowiska lokalnego. Ważną rolę w tym zadaniu pełnią sąsiedzi, rodziny zaprzyjaźnione, rodziny rówieśników dzieci. Możliwość skorzystania przez rodzinę w kryzysie z pomocy innej rodziny, tzw. **rodziny wspierającej** może mieć nieocenione znaczenie w pracy z rodziną. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w: opiece i wychowaniu dziecka; prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Dużym wsparciem dla dzieci z terenu gminy Więcbork jest działająca w strukturach Centrum Usług Społecznych w Więcborku **Świetlica Środowiskowa „Uśmiech”**. Przeznaczona jest ona dla dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 16 roku życia, wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju.

Do najczęściej powtarzających się przyczyn korzystania z pomocy placówki należą:

1. **przyczyny wynikające bezpośrednio ze środowiska rodzinnego:** trudne warunki socjalno-bytowe, niezaradność życiowa rodziców, problemy rodzinne, stosowanie nieprawidłowych metod wychowawczych;
2. **przyczyny dotyczące bezpośrednio dziecka**: trudności i zaległości szkolne, specyficzne trudności w nauce, wyzwania rozwojowe, ADHD, zaburzenia ze spektrum autyzmu, zaburzenia integracji sensorycznej, wady wymowy, zaburzenia zachowania, agresja, zaburzenia emocjonalne.

Bardzo widocznym staje się brak wsparcia terapeutycznego dla dzieci w spektrum autyzmu. Zdając sobie sprawę, iż kluczowe jest podjęcie systematycznej terapii w jak najwcześniejszym wieku, na terenie placówki podejmowane są działania, aby, w miarę możliwości wspomagać rodziców, udzielając im wskazówek do pracy w domu lub przyjmując dzieci, które jeszcze nie ukończyły 6 roku życia na terapię.

W celu udzielenia dostępu rodzinom dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, na terenie świetlicy stworzono możliwość bezpłatnej diagnozy ADOS-2, PEPR i diagnozy Integracji Sensorycznej, jednak z uwagi na ograniczenia lokalowe i kadrowe nie wdrożono adekwatnych działań terapeutycznych.

Dodatkowo w 2025 zwiększono liczbę grup Treningu Umiejętności Społecznych, odbywały się one w 6 grupach i objęły także dzieci, które na co dzień nie są wychowankami placówki.

W ramach działalności placówki wsparcia dziennego udzielane są następujące formy pomocy: terapia psychologiczna, terapia logopedyczna, terapia integracji sensorycznej, terapia ręki, treningi umiejętności społecznych, zajęcia profilaktyczne obejmujące profilaktykę I rzędową. Dzieci mają możliwość wzięcia udziału w zajęciach opiekuńczo- wychowawczych (między innymi: rękodzieło, kulinarne, kodowanie, gry i zabawy stolikowe), otrzymania pomocy przy odrabianiu zadań domowych czy nadrabianiu zaległości szkolnych.

Liczba dzieci korzystających ze wsparcia placówki					
2024			2025		
Łączna liczba dzieci biorących udział w zajęciach - **ogółem**	w tym z rodzin alkoholowych	Łączna liczba pracujących wychowawców	Łączna liczba dzieci biorących udział w zajęciach - **ogółem**	w tym z rodzin alkoholowych	Łączna liczba pracujących wychowawców
150	48	5	119	20	5

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech" w Więcborku

W szeroko rozumianych oddziaływaniach na rzecz rodzin borykających się z różnego rodzaju dysfunkcjami nie sposób nie wspomnieć o roli **kuratorów zawodowych i społecznych Sądu Rejonowego w Tucholi.** W swojej pracy realizują oni zadania o charakterze wychowawczo – resocjalizującym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. W trakcie realizacji orzeczeń ściśle współpracują z asystentami rodziny zatrudnionymi w CUS w Więcborku.

W 2025 roku Gmina Więcbork kontynuowała realizację kluczowego zadania własnego o charakterze obowiązkowym, jakim jest zapewnienie dożywiania osobom tego potrzebującym, w ramach wieloletniego **PROGRAMU POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU na lata 2024-2028 współfinansowanego ze środków budżetu państwa**. Program, realizowany w oparciu o uchwałę Rady Ministrów, koncentruje się na wsparciu dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – w szczególności seniorów, osób chorych, niepełnosprawnych i samotnych.

Zgodnie z założeniami, wsparcie realizowano w trzech uzupełniających się formach:

1. gorącego posiłku (wydawanego bezpośrednio);
2. świadczenia pieniężnego (zasiłki celowe na zakup żywności);
3. świadczenia rzeczowego (pomoc oferowana mieszkańcom gminy poza programem – 778 mieszkańców otrzymało paczki żywnościowe w ramach Programu FEPŻ 2021–2027, Podprogram 2024).

Łącznie z programu skorzystało **461 osób** (dla porównania: 418 w 2024 r. i 449 w 2023 r.). W strukturze udzielonej pomocy dominowały:

1. **zasiłki celowe na zakup żywności** – przyznane 181 rodzinom (co stanowi 47% ogółu rodzin objętych wsparciem);
2. **posiłki** – z których skorzystało 71 rodzin (łącznie 120 osób), co stanowi 19% ogółu rodzin korzystających z pomocy.

Centrum Usług Społecznych w Więcborku kontynuuje realizację działań w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – Podprogram 2024.

Współpracę w tym zakresie – podobnie jak w poprzednich latach – podjęto z **Caritas Diecezji Bydgoskiej**. Nasze centrum pełni rolę organizacji partnerskiej o zasięgu lokalnym, odpowiadając za kwalifikację uczestników oraz dystrybucję żywności wśród najbardziej potrzebujących mieszkańców Więcborka.

Celem ogólnym operacji w ramach **Podprogramu 2024** jest ***przeciwdziałanie deprywacji materialnej przez udzielanie pomocy żywnościowej osobom najbardziej potrzebującym oraz zapewnianie środków towarzyszących wspierających ich włączenie społeczne w okresie grudzień 2024 r. – wrzesień 2025 r.***

Realizacja Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ) Podprogram 2023-2024

L.p.	Wyszczególnienie	Podprogram 2023	Podprogram 2024
1	Okres trwania programu	I-X.2024 r.	XII.2024 r.-VIII.2025 r.
2	Odbiorcy programu (liczba osób/liczba rodzin)	742/299	778/323
3	Liczba osób starszych/ OzN	55/149	79/187
4	Wielkość programu (w kg)	24 531	29 217
5	Wielkość paczki na 1 osobę (w kg)	ok. 34	ok. 39
6	**Wartość otrzymanej żywności (w zł)**	**153 304 zł, ok. 207zł /1 os.**	**204 193 zł, ok. 262zł /1 os.**
7	Wydatki (w zł) z budżetu gminy (koszty transportu)	**3 690 zł** 3 zewnętrzne dostawy	**4 059 zł** 3 zewnętrzne dostawy

Źródło: *analiza własna*

W obliczu narastającego problemu ograniczonej dostępności do wsparcia dla osób w kryzysie psychicznym, kluczowe znaczenie mają **SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE (SUO)**. Wsparcie świadczone jest w oparciu o indywidualne plany pracy, dostosowane do potrzeb każdego podopiecznego. Odnotowuje się duże zapotrzebowanie na te usługi, szczególnie w grupie dzieci. Coraz częściej diagnozowane są u nich zaburzenia ze spektrum autyzmu (w tym zespół Aspergera czy autyzm atypowy), zaliczane do całościowych zaburzeń rozwojowych. Specyfika tych zaburzeń – objawiająca się trudnościami w interakcjach społecznych, komunikacji oraz ograniczonym repertuarem zachowań – znacząco rzutuje na wszystkie obszary funkcjonowania młodego człowieka, co determinuje konieczność zapewnienia profesjonalnej, specjalistycznej opieki. Świadczenie to jest odpłatne zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W 2025 roku usługami objęto **25 osób** (w tym 13 dzieci), na rzecz których wykonano 1 126 godzin usług świadczonych przez 2 pedagogów, 1 terapeutę zajęciowego i 1 logopedę.

W 2024 roku usługami objęto **30 osób** (w tym 18 dzieci), na rzecz których wykonano 1 292 godzin usług świadczonych przez 2 pedagogów, 2 psychologów, terapeutę zajęciowego i logopedę.

W strukturach CUS w Więcborku wyodrębniony jest Dział Świadczeń Rodzinnych, który zajmuje się realizacją ustaw: o świadczeniach rodzinnych; o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem"; o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Uzyskiwane świadczenia są dużym wsparciem dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy.

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł, natomiast jeżeli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kwoty 764,00 zł.
Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

a) 18. roku życia lub

b) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia, albo

c) 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

a) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia;

b) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia

c) 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia.

Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują z tytułu (przy spełnieniu wymogów ustawowych):

1. urodzenia dziecka – 1.000,00 zł jednorazowo;
2. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400,00 zł miesięcznie;
3. samotnego wychowywania dziecka – 193,00 zł miesięcznie na jedno dziecko, jednak nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci, w przypadku dziecka niepełnosprawnego 273,00 zł miesięcznie na jedno dziecko, nie więcej niż 546,00 zł miesięcznie na wszystkie dzieci;
4. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 95,00 zł miesięcznie na trzecie i każde kolejne dziecko;
5. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 90,00 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5. roku życia; 110,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia;
6. rozpoczęcia roku szkolnego - 100,00 zł jednorazowo w miesiącu rozpoczęcia roku szkolnego;
7. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 113,00 zł miesięcznie, jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła; 69,00 zł miesięcznie, jeżeli dziecko dojeżdża z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła, przez okres 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – przysługuje z tytułu urodzenia żywego dziecka, a kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10-go tygodnia ciąży do porodu. Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka w wysokości 1.000,00 zł na jedno dziecko jednorazowo, jeżeli dochód w przeliczeniu za osobę nie przekracza 1.922,00 zł.

Zasiłek pielęgnacyjny – przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

a) niepełnosprawnemu dziecku;

b) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

c) osobie, która ukończyła 75 lat;

d) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 215,84 zł miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy (po spełnieniu wymogów ustawowych) 620,00 zł miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne (po spełnieniu wymogów ustawowych) 3.386,00 zł miesięcznie.

Świadczenie rodzicielskie (po spełnieniu wymogów ustawowych) 1.000,00 zł miesięcznie.

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (po spełnieniu wymogów ustawowych) 4.000,00 zł jednorazowo.

Zestawienie świadczeń rodzinnych		
Rodzaj świadczenia	**Liczba rodzin**	
	2024	**2025**
zasiłek rodzinny	198	151
dodatek z tytułu urodzenia dziecka	8	5
dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	4	5
dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	19	18
dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	46	42
dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	75	61
dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	136	112
dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania (internat)	5	5
dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania (dojazd)	50	36
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	30	23
zasiłek pielęgnacyjny	546	538
specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0

świadczenie pielęgnacyjne	178	192
świadczenie rodzicielskie	35	32
Za życiem	1	0

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CUS w Więcborku

Świadczenie wychowawcze – obecnie tutejszy organ wypłaca świadczenie wychowawcze tylko w ramach spraw związanych z ustaleniem czy zachodzą przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Od 1 stycznia 2022 r. nastąpiła zmiana podmiotu obsługującego świadczenia, zmiana zasad składania wniosku o świadczenie oraz zmiana sposobu wypłaty środków beneficjentom. Obsługą i wypłatą świadczeń zajął się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego – przysługują osobie uprawnionej do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1209,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 1000,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

a) została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej
b) zawarła związek małżeński.

Rodzaj świadczenia	**Liczba rodzin**	
	2024	**2025**
świadczenie wychowawcze	5	6
fundusz alimentacyjny	44	48

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CUS w Więcborku

Kluczowym filarem działalności Centrum Usług Społecznych w Więcborku, wykraczającym poza tradycyjne ramy pomocy społecznej, jest **integracja oraz wspieranie rozwoju wspólnoty samorządowej**. W styczniu 2025 r. powstał dokument pn. **„Plan Organizowania Społeczności Lokalnej na lata 2025-2027”** jako strategiczne narzędzie animacji społecznej. Został przygotowany przez organizatora społeczności lokalnej na podstawie rzetelnego rozeznania potrzeb oraz potencjału mieszkańców gminy Więcbork.

Działania w ramach OSL w 2025 r. współfinansowane ze środków EFS+

L.p.	Nazwa działania (krótki opis)	Liczba wydarzeń		Liczba odbiorców
		Plan	Realizacja	
1.	**Animacja lokalna** na bazie świetlic wiejskich w Lubczy i Śmiłowie	132	36	śr. 14 osób na zajęciach
2.	**Inicjatywy Lokalne (Mikrograny)** (przeprowadzono 2 nabory, w ramach których wsparcie finansowe otrzymało 14 inicjatyw)	6	2	700 osób
3.	**Wydarzenia aktywizująco – integrujące**: **1.** Międzypokoleniowy Bal Karnawałowy **2.** Więcborskie Dni Seniora **3.** Piknik Przyjaźni **4.** Spotkanie Opłatkowe **5.** Teatr dla dzieci	12	4	900 osób
4.	**Debaty/spotkania lokalne**	21	6	ok. 100 osób
5.	**Kampanie społeczne:** Akcja sprzątania „**Suszynkowa**" w Dniu Ziemi	3	2	ok. 20 osób
6.	**Więcborski Bank Czasu**	1	0	-
7.	**Happeningi:** **1.** Happening na ulicach Więcborka z okazji **Dnia Kobiet i Mężczyzn,** **2.** Rajd rowerowy pn. **Rowerowe zakończenie wakacji**	6	2	ok. 220 osób
	PODSUMOWANIE	**181**	**52**	-

Źródło: *analiza własna*

W ramach przygotowanego planu, nawiązując do idei organizowania społeczności lokalnej, ogłoszono **konkurs pn. „Inicjatywa lokalna"** na mikrogranty dofinansowane z Funduszy Europejskich. Inicjatywa służyła wzmocnieniu sprawstwa mieszkańców gminy Więcbork poprzez wsparcie oddolnych inicjatyw grup nieformalnych. Projekt miał na celu ułatwienie lokalnym liderom realnego wpływ na otoczenie w obszarach kultury, ekologii czy sportu, budując więzi i promując aktywne współdecydowanie o sposobach spędzania czasu wolnego. Konkurs przeprowadzono w II naborach, których wyniki przedstawiono poniżej.

Wnioski, które otrzymały dofinansowanie w ramach uruchomionych Mikrograntów w 2025 r.

L.p.	Nr wniosku	Tytuł projektu	Wartość przyznanego grantu	Liczba odbiorców
I nabór				
1.	1	**„Incepcja: Wspólna Droga"**	700,00	350
2.	3	**„Bezpieczny Senior"**	700,00	30
3.	6	**„Tworzymy upominki dla uczestników spotkania opłatkowego – warsztaty rękodzieła dla dzieci"**	700,00	170
4.	2	**„Miodowe Letnie Spotkanie"**	700,00	65
5.	4	**„Spotkajmy się – integracja seniorów"**	700,00	20
6.	5	**„Razem raźniej – spotkanie integracyjne dzieci i młodzieży"**	700,00	20
		PODSUMOWANIE	**4.200,00**	**655**
II nabór				
1.	5	**„Mały podróżnik – mały naukowiec"**	689,50	172
2.	8	**" Małe rączki – Wielkie SERCA"**	700,00	200
3.	1	**„Wydarzenie edukacyjno-informacyjne"**	669,70	100

4.	4	**„Twórcze Mikołajki”**	700,00	120
5.	9	**„Krajeńskie wzory – warsztaty rękodzielnicze malowania na drewnie”**	700,00	25
6.	6	**„Rodzinny Turniej Gier Planszowych”**	700,00	30
7.	2	**„Wigilia Sportowa Mikołajkowe Spotkanie Sztangi – pamięci Henryka Dueskaua”**	700,00	30
8.	7	**„Andrzejki z Koziołkiem Matołkiem”**	698,38	237
		PODSUMOWANIE	**5 557,58**	**677**

źródło: analiza własna

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”- przepisy prawa w niej zawarte dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, np.: zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. *Ustawa zakłada także, że rodziny uprawnione mogą zostać objęte pomocą asystentów rodziny, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.* Nowe rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W jego ramach można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przezwyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępną pomoc koordynować ma asystent rodziny, którego zadaniem jest: wsparcie i towarzyszenie emocjonalne, zapoznanie kobiety w ciąży i rodziny z Informatorem ,,Uprawnienia w ramach ustawy dla kobiet w ciąży i rodzin ,,Za życiem”, opracowanie wspólnie z kobietą i rodziną indywidualnego katalogu możliwego wsparcia, koordynacja poradnictwa i wsparcia dla kobiet i rodziny, występowanie do podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia (na żądanie i na podstawie pisemnego upoważnienia). Trudno jest jednoznacznie określić liczbę rodzin potrzebujących tego rodzaju wsparcia, niezbędne zasoby kadrowe i koszty realizacji zadania. Obecnie obserwujemy pojawienie się w rodzinach wielu problemów i trudności, które niejednokrotnie prowadzą do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych co na pewno przyczyni się do rozwijania kierunku różnych form pomocowych.

Na terenie gminy funkcjonuje **Klub Dziecięcy w Więcborku,** który swoją siedzibę ma w budynku Przedszkola Gminnego ,,Niezapominajka” w Więcborku. Celem Klubu jest organizowanie i prowadzenie działalności opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej, wspomagającej rozwój psychiczny i fizyczny dzieci w wieku od ukończenia 1 roku życia do ukończenia 3 roku życia, w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do potrzeb rozwojowych dzieci.

KLUB DZIECIĘCY			**od 01.10.2025r**.
Wyszczególnienie	**2024**	**do 31.08.2025r.**	
Liczba grup	2	2	1
Łączna liczba dzieci	30	30	21
KLUB DZIECIĘCY Nr 2			
Liczba grup	X	X	1
Łączna liczba dzieci	X	X	24

źródło: dane Klubu Dziecięcego w Więcborku

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie przedszkole jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej i społecznej. Na terenie miasta i gminy Więcbork funkcjonuje jedno **Przedszkole Gminne „Niezapominajka" w Więcborku**, a **Oddziały Przedszkolne** działają w szkołach podstawowych z terenu gminy Więcbork z wyłączeniem Szkoły Podstawowej Nr 1 w Więcborku.
Edukację szkolną zapewniają szkoły podstawowe, szkoły średnie oraz szkoły branżowe, które funkcjonują na terenie miasta i gminy Więcbork.

Organ prowadzący – Gmina Więcbork

Liczebność uczniów i oddziałów w rozbiciu na poszczególne placówki

Jednostka	szkoły podstawowe				oddziały przedszkolne			
	liczba uczniów		liczba oddziałów		liczba przedszkolaków		liczba oddziałów	
	23/24	24/25	23/24	24/25	23/24	24/25	23/24	24/25
SP_J	54	50	7	7	23	25	1	1
SP_P	49	44	7	7	11	11	1	1
SP_R	109	115	8	8	41	32	2	2
SP_S	170	183	8	8	75	72	3	3
SP_W1	263	313	13	15	0	0	0	0
SP_W2	223	250	13	13	123	120	5	5
SP_Z	46	52	7	7	25	22	1	1
PG_W	0	0	0	0	150	149	6	6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BOOS w Więcborku (stan na 30.09)

W roku szkolnym 2023/2024 oraz 2024/2025 w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi w Jastrzębcu funkcjonowały 2 oddziały integracyjne.

Organ prowadzący – Starostwo Powiatowe w Sępólnie Kr.

l.p.	Placówka oświatowa	Liczba uczniów 2023/2024	Liczba uczniów 2024/2025
1.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Sępólnie Kr. Oddział w Więcborku	44	39
2.	Liceum Ogólnokształcące w Więcborku	247	217
3.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Więcborku Technikum Szkoła Branżowa I stopnia	**496** 374 122	**437** 320 117
	RAZEM	**787**	**693**

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Sępólnie Kr. (stan na 30.09.)

Organ prowadzący- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

l.p.	Placówka oświatowa	Liczba uczniów 2023/2024	Liczba uczniów 2024/2025
1.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Sypniewie	286	278

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZSCKR w Sypniewie

Szkoła pełni kluczową rolę w wychowaniu młodego pokolenia, uzupełniając działania rodziny i przygotowując uczniów do życia w społeczeństwie. Odpowiada nie tylko za przekazywanie wiedzy, ale kształtuje system wartości, postawy moralne i społeczne, uczy krytycznego myślenia oraz wspiera wszechstronny rozwój osobowości.
Główne zadania szkoły w procesie wychowania to:

- **wspieranie rozwoju emocjonalnego i społecznego:** pomaga w kształtowaniu charakteru, uczy współpracy w grupie, empatii oraz rozwiązywania konfliktów;
- **przekazywanie wartości:** wpaja zasady etyczne, patriotyzm, szacunek dla tradycji i kultury;
- **socjalizacja:** przygotowuje do pełnienia ról społecznych i zawodowych, ucząc zasad funkcjonowania w społeczeństwie;
- **współpraca z rodziną:** szkoła wspiera rodziców w procesie wychowawczym, tworząc spójne środowisko wychowawcze;
- **kształtowanie postaw prozdrowotnych:** dba o aktywność fizyczną i edukację zdrowotną.

Szkoła jest instytucją, która kształtuje umiejętności potrzebne w dorosłości, dbając jednocześnie o bezpieczne warunki rozwoju emocjonalnego i intelektualnego.

Wszechobecna technologia i jej dynamiczny rozwój powinna mobilizować dorosłych do zagłębiania się w jej tajniki by lepiej zrozumieć świat dzieci i młodzieży. Musimy mieć świadomość, że młode pokolenie nie zna świata pozbawionego technologii. Jako dorośli nie możemy demonizować telefonów, tabletów i wprowadzać zakazów ich używania. Rolą rodziców i specjalistów pracujących z dziećmi jest zastanowienie się, do czego służy młodemu człowiekowi telefon. Niejednokrotnie do nawiązywania kontaktów ze znajomymi, rozwijania swoich zainteresowań, nauki, planowania podróży itp. Nas dorosłych powinien zaniepokoić fakt, kiedy dziecko przenosi się w świat wirtualny, w którym buduje swoją tożsamość, ponieważ otaczająca go rzeczywistość przerasta i przeraża. W takiej sytuacji młody człowiek wycofuje się z dotychczasowego życia, rezygnuje z własnych zainteresowań, zrywa znajomości i przenosi się w świat wirtualny.

W ostatnim czasie przybrało na sile zjawisko, z którym mamy często do czynienia w przypadku młodych ludzi jakim jest depresja. Depresja to przewlekła i trudna do wyleczenia choroba, często lekooporna, mająca tendencje do nawrotów, mogąca prowadzić do śmierci. Pomimo wzrostu świadomości społecznej depresja jest często postrzegana w sposób wypaczony. Wielu dorosłych nie rozumie, że depresja sama w sobie jest już cierpieniem. Nie pomoże w tym przypadku stwierdzenie weź się w garść, wszystko przed tobą. Depresja może mieć różne źródła, może pojawić się na skutek przeżycia czegoś trudnego, traumatycznego, a może mieć podłoże endogenne (tkwi wewnątrz organizmu, a nie wynika z czynników zewnętrznych). Rolą dorosłych nie jest szukanie winnych, ferowanie wyroków tylko zastanowienie się co mogę zrobić, aby było lepiej. Nas rodziców, wychowawców powinny zaniepokoić trzy objawy, pierwszy to: spadek energii, utrata motywacji, szybka męczliwość, utrata siły do działania, drugi: brak zdolności odczuwania emocji, zwłaszcza tych przyjemnych, utrata zainteresowań, trzeci: trwałe, nieprzerwalne obniżenie nastroju. Wystąpienie powyższych objawów powinno zmotywować rodziców/opiekunów do potwierdzenia lub wykluczenia depresji. Zdiagnozowanie depresji, czy też innych zaburzeń leży w gestii lekarza psychiatry.

Dyskomfort psychiczny niejednokrotnie spowodowany presją, stresem „wywołuje" u młodych ludzi myśli samobójcze lub prowadzi do samookaleczeń. W ostatnich latach problem ten staje się coraz bardziej widoczny. Z raportów Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę wynika, że każdego roku coraz więcej młodych ludzi, szczególnie dziewcząt, doświadcza takich myśli, a w wielu przypadkach dochodzi do prób samobójczych. To na nas dorosłych spoczywa obowiązek wczesnego rozpoznania myśli samobójczych, podjęcia szybkiej interwencji, która niejednokrotnie może uratować życie. Symptomy, które mogą, a nawet powinny nas zaniepokoić to: wycofanie z życia społecznego- unikanie kontaktów z rówieśnikami i rodziną, zmiany w zachowaniu – nagłe zmiany od smutku do pozornego spokoju, zachowania ryzykowne- podejmowanie ryzykownych działań, nadużywanie substancji psychoaktywnych, samookaleczenia- cięcia, oparzenia lub inne formy autoagresji, zainteresowanie tematyką śmierci- rozmowy lub aktywność związana z umieraniem, porządkowanie spraw osobistych - rozdzielanie cennych przedmiotów, pisanie listów pożegnalnych. Ważne jest, aby młodzież otrzymała wsparcie emocjonalne, które pomoże przejść przez trudny okres kryzysu. Właściwe wsparcie, terapia, rozmowy i otwartość na potrzeby emocjonalne młodzieży są fundamentem skutecznej pomocy.

Czynniki rozwoju myśli samobójczych u nastolatków:

a) *nasilone objawy depresji* – przewlekły smutek, utrata zdolności odczuwania przyjemności, radości i satysfakcji z aktywności, które wcześniej sprawiały radość;
b) *poczucie beznadziejności* – przekonanie, że sytuacja nie ma rozwiązania;
c) *problemy rodzinne i społeczne*- brak wsparcia emocjonalnego czy konflikty w rodzinie;
d) *traumatyczne doświadczenia* – przemoc, utrata bliskiej osoby czy rozwód rodziców.

Kroki, które należy podjąć w przypadku myśli samobójczych:

a) natychmiastowa interwencja- niezwłoczne skontaktowanie się z odpowiednimi służbami (pogotowie, Policja);
b) otwarte i empatyczne rozmowy – zachęcanie do rozmowy, okazanie zrozumienia i wsparcia. Należy unikać oceniania, minimalizowania problemu. Ważne jest, aby młody człowiek czuł się wysłuchany i zrozumiany;
c) bezpieczeństwo fizyczne- należy usunąć z otoczenia wszelkie przedmioty, które mogą być użyte do samookaleczenia lub odebrania sobie życia.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wskazuje na cztery główne strategie zapobiegania myślom samobójczym:

1. **rozwijanie społecznych i emocjonalnych umiejętności życiowych u dzieci i młodzieży-** edukacja w zakresie radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów i wyrażania emocji;
2. **wczesne identyfikowanie i adekwatne wspieranie osób w kryzysie samobójczym –** szkolenie nauczycieli, rodziców i innych dorosłych w rozpoznawaniu sygnałów ostrzegawczych i udzielaniu wsparcia;
3. **ograniczenie dostępu do śmiertelnych metod –** wdrażanie polityk ograniczających dostęp do substancji i narzędzi mogących być użytych w samobójstwie;
4. **odpowiedzialne opisywanie zachowań samobójczych w mediach –** promowanie bezpiecznego i odpowiedzialnego informowania o tematyce samobójstw, aby nie zwiększać ryzyka naśladownictwa.

Dużym wsparciem dla uczniów szkół z terenu naszej gminy, jak i ich rodziców jest pomoc materialna, do której zaliczamy:

1. **Pomoc materialną o charakterze socjalnym na cele edukacyjne (stypendium socjalne).**

Zasady przyznawania stypendium socjalnego na cele edukacyjnie na terenie Gminy Więcbork określa „Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Więcbork" wprowadzony Uchwałą Nr XVIII/115/2016 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie przyjęcia „Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Więcbork" (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Z 2016r., poz. 1569)

Stypendium socjalne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Stypendium socjalne może być udzielane w formach:

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych,
- pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników; całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania (uczniowie szkół ponadgimnazjalnych).
- świadczenia pieniężnego.

Stypendium może być udzielone w jednej lub kilku formach jednocześnie. Pomoc rzeczowa realizowana jest za zasadzie refundacji poniesionych kosztów wg określonego katalogu.

W 2024r. stypendium przyznano 56 osobom, natomiast w 2025 r. 40 osobom.

2. **Pomoc materialną o charakterze motywacyjnym (stypendium za naukę)**

Zasady przyznawania stypendium o charakterze motywacyjnym na terenie Gminy Więcbork określa Uchwała Nr VIII/43/2019 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 24 kwietnia 2019r. w sprawie określenia warunków udzielenia pomocy dzieciom i młodzieży oraz trybu postępowania w ramach „Gminnego Programu Wspierania Uczniów Zdolnych" (Dz. Urz. Woj. Kuj.- Pom. z 2029 poz. 2585). Stypendium może być przyznane uczniom szkól podstawowych (począwszy od klasy IV) za wybitne osiągnięcia naukowe, sportowe lub artystyczne. O stypendium można się ubiegać jednorazowo na zakończenie danego roku szkolnego.

Stypendium za wybitne osiągnięcia naukowe może być przyznane uczniowi szkoły podstawowej, który spełnia co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

a) uzyskał w wyniku klasyfikacji rocznej, a w przypadku absolwentów klasyfikacji końcowej średnią ocen z obowiązkowych zajęć edukacyjnych nie niższą niż 5,4 i wzorową ocenę z zachowania;
b) reprezentując swoją szkołę został laureatem bądź finalistą przedmiotowego konkursu ogólnopolskiego;
c) reprezentując swoją szkołę został laureatem bądź finalistą konkursu lub olimpiady przedmiotowej na szczeblu wojewódzkim.

Stypendium za wybitne osiągnięcia artystyczne może być przyznane uczniowi szkoły podstawowej, który:

a) reprezentując swoją szkołę został laureatem bądź finalistą międzynarodowego, ogólnopolskiego albo wojewódzkiego konkursu artystycznego;
b) uzyskał w wyniku klasyfikacji rocznej, a w przypadku absolwentów klasyfikacji końcowej średniej ocen nie niższą niż 4,0;
c) uzyskał co najmniej dobrą ocenę z zachowania.

Stypendium za wybitne osiągnięcia sportowe może być przyznane uczniowi szkoły podstawowej spełniającemu co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

a) reprezentując swoją szkołę został finalistą zawodów sportowych szczebla ogólnopolskiego;
b) reprezentując swoją szkołę został zdobywcą minimum III miejsca w klasyfikacji indywidualnej w zawodach i olimpiadach sportowych na szczeblu co najmniej wojewódzkim;
c) uzyskał średnią ocen nie niższą niż 4,0;
d) uzyskał co najmniej dobrą ocenę z zachowania.

W roku szkolnym 2023/2024 stypendium otrzymało **38 uczniów,** natomiast w roku szkolnym 2024/2025 stypendium otrzymało **44 uczniów.**

3. Rządowy program pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników -„Wyprawka szkolna”

Celem programu jest wyrównanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów przyznawanego na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 maja 2023r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2023-2025 (Dz.U.2023, poz. 1046).

W ramach programu udzielana jest pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, materiałów edukacyjnych do kształcenia ogólnego oraz materiałów ćwiczeniowych uczniom:

1. słabowidzącym,
2. niesłyszącym,
3. słabosłyszącym,
4. z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
5. z niepełnosprawnością ruchową w tym afazją,
6. z autyzmem w tym z zespołem Aspergera,
7. z niepełnosprawnościami sprzężonymi (w przypadkach szczegółowo określonych w ww. rozporządzeniu),
8. z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym

W ramach programu w 2024 roku udzielono wsparcia **20 osobom,** a w 2025 roku **23 osobom.**

Nie bez znaczenia są działania podejmowane przez funkcjonariuszy **Posterunku Policji w Więcborku** na rzecz wspierania rodziny, do których można zaliczyć:

a) monitorowanie sytuacji w rodzinach wychowujących dzieci i zagrożonych licznymi dysfunkcjami, szczególnie poza godzinami pracy innych instytucji;
b) podejmowanie działań chroniących osoby doznające przemocy w ramach procedury Niebieskie Karty;
c) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień (spotkania edukacyjne dla uczniów, kadry pedagogicznej).

Rodzaj działań oraz ich tematyka podjęta przez przedstawicieli Policji na terenie szkół z terenu gminy Więcbork w latach 2024 i 2025

2024		
Rodzaj działania	**Lp.**	**Tematyka**
Spotkania z młodzieżą	31	„Bezpieczne ferie” „Bezpieczeństwo w miejscach publicznych, w domu i RD”
Spotkania z kadrą pedagogiczną	17	„Handel ludźmi” „Odpowiedzialność praw nieletnich”

		„HIV i AIDS” „Narkotyki i dopalacze” „Cyberprzemoc i cyberzagrożenia” „Promowanie zawodu policjantów” „Mowa nienawiści” „Przemoc i agresja” „Hejt” „Bezpieczne wakacje” „Odblask ratuje życie” „Bezpieczne zachowanie z psem” „Bezpieczna droga do szkoły” „Obaj” „Bezpieczeństwo na rowerze i hulajnodze”
Działania interwencyjne na terenie szkoły podjęte na wniosek dyrektora/pedagoga	5	X
Działania interwencyjne na terenie szkoły podjęte na wniosek rodzica	1	X
2025		
Rodzaj działania	**Lp.**	**Tematyka**
Spotkania z młodzieżą Spotkania z kadrą pedagogiczną	34 20	„Bezpieczne ferie” „Bezpieczeństwo w miejscach publicznych, w domu i RD” „Handel ludźmi” „Odpowiedzialność praw nieletnich” „HIV i AIDS” „Narkotyki i dopalacze” „Cyberprzemoc i cyberzagrożenia” „Promowanie zawodu policjantów” „Mowa nienawiści” „Przemoc i agresja” „Hejt” „Bezpieczne wakacje” „Odblask ratuje życie” „Bezpieczne zachowanie z psem” „Bezpieczna droga do szkoły” „Obaj” „Bezpieczeństwo na rowerze i hulajnodze”
Spotkania z rodzicami	2	„Profilaktyka odnośnie oszustw” „Cyberprzestępstwa, hejt wśród młodzieży” „Zabezpieczenie mienia”
Działania interwencyjne na terenie szkoły podjęte na wniosek dyrektora/pedagoga	1	X
Działania interwencyjne na terenie szkoły podjęte na wniosek rodzica	3	X

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Posterunku Policji w Więcborku

Jednym z przejawów dysfunkcyjności systemu rodzinnego jest występowanie przemocy. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie ze strony rodziców w bardzo negatywny sposób wpływa na kształtowanie się osobowości człowieka. W życiu dorosłym krzywdzonego dziecka mogą wystąpić próby samobójcze, depresje, zaburzenia osobowości, większa skłonność sięgania po alkohol, narkotyki. Ponadto osoby doświadczające przemocy w dzieciństwie jako osoby dorosłe często powielają przemocowe zachowania rodziców wobec swoich dzieci. Rodziny dotknięte przemocą otrzymują pomoc i wsparcie w ramach prac **grup diagnostyczno-pomocowych.**

Działania podejmowane w ramach prowadzonej procedury Niebieskie Karty w latach 2024 – 2025

Wyszczególnienie	2024	2025
Liczba NK A, z tego liczba NK A założonych dla dzieci	45 10	64 15
Liczba NK C	39	40
Liczba NK D	15	26
Wniosek do SR w Tucholi (wgląd w sytuację rodziny, ustanowienie nadzoru kuratora)	0	6
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	0	2 w tym Policja 1 wszczęła z urzędu
Liczba odebranych dzieci na podst. art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	17 działania podjęte były wobec 19 dzieci	6
Zakończenie procedury NK A – ustanie przemocy	29	29
Liczba osób umieszczonych w Specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej	0	2

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Więcborku

Powyższe dane wykazały, że liczba NK A założonych w 2025r. jest większa od liczby NK A założonych w 2024 roku, co może świadczyć o wzroście wiedzy oraz poziomu świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej. Ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do sytuacji osób najsłabszych i najbardziej zależnych, czyli małoletnich dotkniętych przemocą domową.

W ostatnim czasie obserwujemy wzrost jednej z najcięższych, a zarazem często ukrytej formy przemocy domowej jaką jest **zaniedbanie**. Polega ono na chronicznym niezaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych, emocjonalnych, edukacyjnych lub medycznych osoby zależnej. **Dotyka ona głównie dzieci**, osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami.
Zaniedbanie przybiera różne postaci, w tym:

- **Fizyczne:** brak odpowiedniego odżywiania (niedożywienie/przekarmienie), brak higieny, nieodpowiednia odzież, brak opieki medycznej, brak nadzoru.
- **Emocjonalne:** brak zainteresowania, brak miłości i wsparcia, ignorowanie potrzeb emocjonalnych, brak poczucia bezpieczeństwa.
- **Edukacyjne:** brak dbałości o realizację obowiązku szkolnego.

Zaniedbanie ma dewastujący wpływ na rozwój i funkcjonowanie człowieka, prowadząc do:

- **Problemów zdrowotnych:** infekcje, choroby skóry, problemy z zębami, opóźnienia w rozwoju fizycznym.
- **Zaburzeń emocjonalnych i psychicznych:** obniżona samoocena, poczucie bezradności, zaburzenia lękowe, depresja, stany podwyższonego stresu.
- **Trudności w relacjach:** problemy z nawiązywaniem i utrzymaniem więzi, nieumiejętność budowania relacji w dorosłym życiu.

- **Trudności w funkcjonowaniu społecznym:** problemy w nauce, trudności w znalezieniu i utrzymaniu pracy, wykluczenie społeczne.
- **Zwiększonego ryzyka:** osoby te częściej stają się „ofiarami" przemocy rówieśniczej lub stosują agresję.

Osoby doświadczające zaniedbania w dzieciństwie często zmagają się z jego skutkami przez całe życie, co przejawia się lękiem, agresją lub trwałymi zaburzeniami osobowości.

Jeśli doznajesz przemocy lub jesteś jej świadkiem, pamiętaj o możliwości skorzystania z pomocy, np. dzwoniąc na

1. *Ogólnopolskie Pogotowie dla Osób Doznających Przemocy Domowej „Niebieska Linia"* ***tel. 800 120 002***
2. *Telefon Zaufania dla dzieci i młodzieży* ***116 111***
3. *Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka* ***800 121 212***

Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na funkcjonowanie rodziny nakładają na szeroko rozumianą kadrę pomocy społecznej stosowanie pracy socjalnej ukierunkowanej na zmiany negatywnych zachowań i poszukiwanie rozwiązań trudnej sytuacji życiowej. W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego. Mieszkańcy gminy mogli liczyć na wsparcie psychologa w **Punkcie Interwencji Kryzysowej** działającym przy Centrum Usług Społecznych w Więcborku. Specjalista ma do dyspozycji jedno pomieszczenie na dolnym poziomie, wolne od barier architektonicznych, zapewniające korzystającym anonimowość i dyskrecję.

Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalisty w PIK w latach 2024-2025

	2024	**2025**
Liczba osób korzystających ze wsparcia psychologa w PIK	44	31

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CUS w Więcborku

Zdarzają się sytuacje, że pomimo szeroko rozumianej pracy socjalnej świadczonej na rzecz rodziny zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Konwencja o prawach dziecka ratyfikowana przez Polskę w 1991 roku stanowi, że „*Dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostawać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Taka opieka może oznaczać adopcję, polegać na umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub gdy jest to niezbędne w odpowiedniej instytucji"*. Powyższe prawo zapisane jest również w najwyższej rangi akcie normatywnym jakim jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, w której w art. 72 ust 2 zawarto „dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych".

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej.

Piecza zastępcza może być sprawowana w formie:

1. rodzinnej
2. instytucjonalnej.

Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka.

Instytucjonalna piecza zastępcza to: placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Rodzice zastępczy zapewniają wspierającą i stabilną rodzinę dzieciom, które nie mogą mieszkać z rodzicami biologicznymi do czasu rozwiązania problemów rodzinnych. W większości przypadków rodzice zastępczy współpracują z pracownikami pomocy społecznej, aby umożliwić dziecku powrót do rodziców biologicznych. Rodzice dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej mogą wnioskować do sądu rodzinnego o przywrócenie im władzy rodzicielskiej, jeśli ustały przyczyny dla których sąd zaingerował w jej zakres. Bardzo smutne jest zjawisko, które obserwują pracownicy tut. centrum, polegające na tym, że rodzice biologiczni, bezpośrednio po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej deklarują, że zrobią wszystko, aby dzieci do nich powróciły. Niestety na deklaracjach się kończy.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo wychowawczych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci pochodzących z terenu gminy Więcbork.

Piecza zastępcza				
	2024		**2025**	
	Ogółem	**Teren miasta i gminy Więcbork***	Ogółem	**Teren miasta i gminy Więcbork***
Liczba dzieci z terenu powiatu sępoleńskiego umieszczonych w placówkach (po raz pierwszy)	16	**11**	5	**1**
Liczba dzieci z terenu powiatu sępoleńskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych (po raz pierwszy)	11	**9**	8	**5**
Liczba funkcjonujących rodzin zastępczych na terenie powiatu sępoleńskiego (**narastająco)**	58	**23**	54	**23**
Liczba nowo powołanych rodzin zastępczych na terenie powiatu sępoleńskiego	8	**1**	4	**2**
Ogólna liczba dzieci z terenu powiatu sępoleńskiego przebywających w placówkach na terenie powiatu sępoleńskiego i innych powiatów (bez względu na okres umieszczenia)	44	**23**	41	**20**
Ogólna liczba dzieci z terenu powiatu sępoleńskiego, która z placówek powróciła do rodziny biologicznej	4	**0**	3	**1**
Ogólna liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych (bez względu na okres umieszczenia) na terenie powiatu sępoleńskiego i innych powiatów **narastająco**	124	**41**	120	**48**
Ogólna liczba dzieci z terenu powiatu sępoleńskiego, która z rodziny zastępczej powróciła do rodziny biologicznej	2	**0**	0	**0**

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodziny w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku

Współczesna piecza zastępcza w Polsce mierzy się z szeregiem poważnych zagrożeń, które wpływają zarówno na funkcjonowanie rodzin zastępczych, jak i na sytuację dzieci potrzebujących opieki. Do najważniejszych z nich należą:

- **Drastyczny brak kandydatów na rodziców zastępczych:** To główny problem systemowy. Mimo rosnącej liczby dzieci wymagających opieki, brakuje chętnych do tworzenia rodzinnych form pieczy (rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka).
- **Niewystarczające wsparcie systemowe i finansowe:** Rodziny zastępcze często borykają się z niedostatecznym wsparciem ze strony państwa i samorządów. Mimo wzrostu świadczeń koszty życia i opieki nad dziećmi o specjalnych potrzebach są bardzo wysokie, co prowadzi do wypalenia lub rezygnacji z pełnienia funkcji.
- **Wzrost liczby dzieci z poważnymi zaburzeniami:** Do pieczy zastępczej trafia coraz więcej dzieci z FAS (płodowy zespół alkoholowy), ADHD, uzależnieniami czy ciężkimi zaburzeniami zachowania, co wymaga od opiekunów ogromnej wiedzy, cierpliwości i specjalistycznej pomocy, której często brakuje.
- **Zaburzenia przywiązania u dzieci:** Częste zmiany środowiska zastępczego oraz traumy z przeszłości powodują u dzieci głębokie zaburzenia przywiązania, co utrudnia nawiązanie stabilnych relacji z nowymi opiekunami.

Zjawiska te sprawiają, że system pieczy zastępczej wymaga głębokiej reformy, zmierzającej do zwiększenia atrakcyjności rodzinnych form opieki i zapewnienia im odpowiedniego wsparcia specjalistycznego.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dziecka w szeroko rozumianej pieczy zastępczej. Wydatki kształtują się na poziomie 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci, które przebywają w pieczy zastępczej i tym samym gmina Więcbork została zobligowana do częściowego ponoszenia kosztów związanych z ich pobytem w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Liczba dzieci przebywająca w pieczy zastępczej				
2024			**2025**	
Rodziny zastępcze	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	Zakład pielęgnacyjno opiekuńczo - psychiatryczny	Rodziny zastępcze	Placówki opiekuńczo - wychowawcze
31	21	1	40	19

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CUS w Więcborku

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina współfinansuje koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej. Zestawienie kosztów przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj pieczy zastępczej	2024	2025
	Wysokość wydatków	Wysokość wydatków
Rodziny zastępcze	235.325zł	261.398zł
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	394.241zł	606.912zł
Zakład pielęgnacyjno opiekuńczo psychiatryczny	15.720zł	0zł
Ogółem poniesiony koszty	**645.286zł**	**868.310zł**

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CUS w Więcborku

Z powyższych analiz wynika, że problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie funkcjonowania tut. centrum jest widoczny. Dlatego tak bardzo istotne jest podjęcie stosownych rozwiązań, które będzie miało na celu zapobieganie rozszerzaniu się problemu jak również jego systematycznemu niwelowaniu. Udzielenie pomocy nie powinno ograniczać się tylko do sytuacji kryzysowych. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym, profilaktycznym. Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Należy pamiętać, że rodzina jest podstawową komórką, w której powinien odbywać się naturalny proces kształtowania się osobowości wszystkich członków rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Należy dać im szansę na wzrastanie i uczenie się prawidłowych relacji rodzinnych i szczęśliwe dzieciństwo.

Mówiąc o rodzinie musimy spojrzeć na nią szerzej nie ograniczając się tylko do tzw. rodzin dysfunkcyjnych. W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z nich jest **Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny**, która jest systemem zniżek dla rodzin wielodzietnych i przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość korzystania z katalogu ofert kulturalnych, rekreacyjnych, transportowych na terenie całego kraju.
Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka. Rodzice lub małżonkowie rodziców otrzymują kartę bezterminowo. Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

a) w wieku do 18. roku życia,
b) w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
c) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,

ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniające powyższe warunki.
Od 01 stycznia 2018r. Karta Dużej Rodziny jest dostępna w dwóch wersjach: tradycyjnej (tj. plastikowej) i elektronicznej (tj. na urządzeniach mobilnych).

KARTA DUZEJ RODZINY		
Wyszczególnienie	**2024**	**2025**
Liczba rodzin	59	26
Liczba osób (ogółem) z tego:	**140**	**67**
Rodzice/małżonkowie	74	33
Dzieci	66	34

źródło: analiza własna

Dodatkowym wsparciem finansowym dla rodzin są **dodatki mieszkaniowe**, które przyczyniają się do obniżenia wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom posiadającym tytuł prawny do lokalu, w którym zamieszkują, a także osobom zajmującym lokal bez tytułu prawnego, oczekującym na przydział przysługującego im lokalu zamiennego lub socjalnego. Przyznaje się go na okres 6 m-cy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego nie przekroczył w gospodarstwie jednoosobowym 40 % i w gospodarstwie wieloosobowym 30 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

Ponadto warunkiem przyznania dodatku mieszkaniowego jest nieprzekroczenie normatywnej powierzchni użytkowej lokalu, określonej przepisami prawa, przypadającej na daną liczbę osób w gospodarstwie domowym.

Wyszczególnienie	2024	2025
Liczba osób korzystających z pomocy w postaci dodatku mieszkaniowego	207	221

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Więcborku

Dużym zainteresowaniem społeczności lokalnej cieszą się przedsięwzięcia organizowane przez **Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Więcborku, jak i Miejsko – Gminną Bibliotekę Publiczną w Więcborku**. Szereg pikników, koncertów, biesiad, spotkań z ciekawymi ludźmi daje możliwość wspólnego spędzania czasu z rodziną. Kółka zainteresowań organizowane w Domu Kultury uczą dzieci organizacji czasu wolnego jak i w dużej mierze rozwijają ich zainteresowania, pasje.

Środowisko rodzinne reprezentujące właściwe postawy rodzicielskie, budujące dobrą, przepojoną miłością, serdecznością oraz życzliwością atmosferę domu, w znacznym stopniu wpływa na kształtowanie pozytywnych zachowań u dziecka oraz na jego prawidłowy rozwój społeczny i psychiczny Dziecko będące pełnoprawnym członkiem rodziny, która w pełni je akceptuje, podejmuje maksymalne starania, chętnie się uczy, rozwija swoje zainteresowania, staje się samodzielne i odpowiedzialne oraz zdolne do osiągnięcia dojrzałości emocjonalnej i psychicznej.

Atmosfera domowa ma największy wpływ na to, jak szczęśliwe, spokojne i odporne psychicznie jest dziecko, jak odnosi się ono do dorosłych, do swoich kolegów i innych dzieci, jak ocenia siebie i swoje zdolności, czy okazuje swoje uczucia, czy raczej jest zamknięte w sobie, jak reaguje na nowe sytuacje. Rodzice preferując właściwe postawy wobec dziecka, otaczają je troskliwą opieką, dostrzegają i zaspakajają jego potrzeby, co powoduje, że dziecko jest ufne wobec swoich rodziców, zwraca się do nich po pomoc i rady, jest zadowolone z własnej pracy i wysiłku, zdolne do współpracy z rówieśnikami oraz podejmowania zobowiązań.

Ważne jest zatem rozwijanie gminnego systemu wspierania rodziny, zapewniającego rodzinom przeżywającym trudności możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy oraz podejmowanie działań prewencyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych mających na celu zwiększenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców, u których występuje problem z należytą realizacją tych funkcji.

III. Analiza SWOT – wsparcie rodziny

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Więcbork.

1. Mocne strony:

a. znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;
b. dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny;
c. zatrudnienie asystentów rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy;
d. dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi;
e. poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;
f. liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy Więcbork;
g. funkcjonowanie Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech" w Więcborku;
h. działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
i. obowiązujące strategie, programy, akty prawne.

2. Słabe strony:

a. bezradność i niskie kwalifikacje opiekuńczo – wychowawcze rodziców;
b. niski poziom świadomego rodzicielstwa;
c. brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów;
d. wzrost liczby zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży;
e. niewystarczająca ilość lokali chronionych/ mieszkań socjalnych;
f. ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej;
g. niewystarczający zasób lekarzy psychiatrów dziecięcych;
h. utrudniony dojazd do poszczególnych miejscowości zarówno na terenie gminy jak i poza nią;
i. niekorzystne prognozy demograficzne.

3. Szanse:

a. wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej przez rodziców;
b. wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia;
c. aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych;
d. możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań;
e. dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami;
f. możliwość podnoszenia kwalifikacji przez pracowników CUS w Więcborku;
g. możliwość skorzystania przez mieszkańców Gminy Więcbork ze wsparcia specjalistów w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Więcborku;
h. rozbudowanie systemu polityki prorodzinnej poprzez m.in. realizację Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny, świadczenie wychowawcze 800+, świadczenie Dobry Start.

4. Zagrożenia:

a. zanik więzi i tradycji rodzinnych;
b. rozpad związków (rozwody, separacje, wyjazdy za granicę);
c. zaniedbania emocjonalne dziecka;
d. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
e. obniżanie się aspiracji życiowych;

f. brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko;
g. nasilenie negatywnych zjawisk: alkohol, narkotyki i inne środki odurzające;
h. negatywne wzorce zachowań społecznych;
i. wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży;
j. wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży;
k. rosnące zapotrzebowanie na udzielania wsparcia osobom starszym (zjawisko starzenia się społeczeństwa) i niepełnosprawnym;
l. wypalenie zawodowe pracowników;
m. migracje młodych ludzi do większych miast.

IV. Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027-2029

„Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych”.

V. Cele szczegółowe

1. Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

2.Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo – wychowawczych.

3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny.

4. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

VI. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027 – 2029

Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Kierowanie asystentów rodzin do pracy z rodzinami, przygotowanie planu pracy, realizacja zadań	CUS -asystenci rodziny, pracownicy socjalni PCPR-y	2027-2029	-liczba asystentów rodziny -liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny -liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba rodzin, które zrezygnowały ze wsparcia asystenta rodziny -liczba rodzin, w których zakończono współpracę z uwagi na realizację planu pracy i osiągnięcie zamierzonego celu

				-liczba planów pracy skoordynowanych z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
2.	Pomoc w organizowaniu ruchów samopomocowych, organizowanie grup wsparcia dla rodzin borykających się z różnorodnymi problemami	CUS Organizacje pozarządowe	2027-2029	-liczba utworzonych grup wsparcia - liczba osób biorących udział w spotkaniach grup wsparcia
3.	Prowadzenie, finansowanie oraz poszerzanie oferty usług placówki wsparcia dziennego – Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech". Pozyskiwanie środków na realizację zadań	Gmina Więcbork CUS Świetlica Środowiskowa „Uśmiech"	2027-2029	-liczba dzieci korzystających ze wsparcia świetlicy - liczba wychowawców - liczba specjalistów -liczba dzieci korzystających ze wsparcia specjalistów -liczba rodziców korzystających ze wsparcia specjalistów
4.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przy pomocy rodzin wspierających	Burmistrz Więcborka CUS	2027-2029 zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami	-liczba rodzin wspierających -liczba rodzin objętych pomocą rodzin wspierających
5.	Finansowanie kosztów, o których mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej związanych z realizacją pomocy przez rodziny wspierające	Gmina Więcbork CUS	2027-2029	-liczba rodzin wspierających korzystających ze wsparcia finansowego -kwota udzielonego wsparcia
6.	Praca socjalna prowadzona z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo – wychowawcze	CUS	2027-2029	-liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi objęta pracą socjalną
7.	Wspieranie rodzicielstwa – realizacja programu dla rodzin wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny)	CUS	2027-2029	-liczba rodzin/osób, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny
8.	Rozwój oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	Placówki oświatowe MGOK Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna	2027-2029	-rodzaj zajęć -liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w zajęciach
9.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w	CUS-pracownicy socjalni kuratorzy	2027-2029	-liczba rodzin objętych monitoringiem pracownika socjalnego

	wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej			
10.	Monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny	CUS- asystenci rodziny	2027-2029	-liczba rodzin pozostających w monitoringu po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny
11.	Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucji w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej	Sąd Rejonowy w Tucholi Kuratorzy zawodowi i społeczni CUS PCPR-y Placówki oświatowe	2027-2029	-liczba rodzin sądownie zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny -liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w których udział wziął pracownik socjalny, asystent rodziny -liczba spraw sądowych, w których udział wziął pracownik socjalny, asystent rodzinny
12.	Zagwarantowanie osobom świadczącym wsparcie na rzecz rodzin warunków umożliwiających podnoszenie swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształceniach	CUS ROPS Toruń PCPR w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku Podmioty organizujące szkolenia	2027-2029	-liczba szkoleń -liczba osób biorących udział w szkoleniach -liczba osób podnoszących swoje kompetencje zawodowe (np. studia)

Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo – wychowawczych.

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Organizowanie specjalistycznego poradnictwa m.in. psychologicznego, pedagogicznego, prawnego na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	CUS Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy CUS Świetlica Środowiskowa „Uśmiech” PCPR w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku	2027-2029	-liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów -liczba dzieci korzystających ze wsparcia specjalistów w świetlicy środowiskowej -liczba rodzin objętych wsparciem psychologa, pedagoga w ich miejscu zamieszkania

2.	Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym. Wskazanie tym rodzinom dróg wyjścia z trudnej sytuacji poprzez udział w terapii odwykowej, terapii dla osób stosujących przemoc, terapii dla osób doznających przemocy, możliwość podjęcia działań w ramach procedury NK	CUS Punkt Interwencji Kryzysowej Zespół Interdyscyplinarny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych PCPR w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku PLU Więcbork Stowarzyszenie Klub Abstynenta Razem Od Nowa	2027-2029	-liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów -liczba NK A -liczba procedur NK zakończonych na skutek ustania przemocy -liczba osób stosujących przemoc biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych -liczba osób stosujących przemoc biorących udział w programach psychologiczno – terapeutycznych -liczba osób biorących udział w spotkaniach grup dla osób doznających przemocy domowej
3.	Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno – edukacyjnych dla rodziców i dzieci	Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe Kluby sportowe przy szkołach GKRPA Więcbork Świetlica Środowiskowa „Uśmiech”	2027-2029	-liczba realizowanych projektów -liczba rodziców biorących udział w projektach -liczba dzieci biorących udział w projektach
4.	Kierowanie dzieci na obozy i kolonie (pracownicy socjalni przeprowadzą rekrutację na kolonie i obozy organizowane przez Kuratorium)	Kuratorium Oświaty Bydgoszcz MGOPS	2027-2029	-liczba dzieci uczestniczących w koloniach, obozach
5.	Podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia dziecka	CUS – pracownicy socjalni Policja ochrona zdrowia – lekarz, ratownik medyczny, pielęgniarka	2027-2029	-liczba interwencji podjętych przez pracowników socjalnych - liczba dzieci, którym pracownicy socjalni zapewnili ochronę -liczba interwencji podjęta przez policjantów po godzinach pracy CUS -liczba dzieci zabezpieczonych przez policjantów

6.	Dążenie do reintegracji rodziny poprzez pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny	CUS PCPR-y Kuratorzy zawodowi i społeczni	2027-2029	-liczba rodzin biologicznych współpracujących z asystentem rodziny -liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej
7.	Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Gmina Więcbork CUS	2027-2029	-liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które gmina jest zobowiązana do partycypowania w kosztach -kwota poniesionych wydatków

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Wsparcie rodzin posiadających trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego (np. stypendia szkolne, dodatki mieszkaniowe, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, środki PFRON)	Urząd Miejski CUS Biuro Obsługi Oświaty Samorządowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2027-2029	-liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego -liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej przyznawanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych -liczba dzieci korzystających ze stypendium -liczba osób korzystających z dof. do turnusów rehabilitacyjnych, zlikwidowania barier architektonicznych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny
2.	Pomoc w formie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach	CUS	2027-2029	- liczba dzieci i młodzieży korzystających z pomocy w formie gorącego posiłku w szkole

3.	Przystępowanie do rządowych programów wspierania rodziny	Gmina Więcbork Burmistrz Więcborka CUS Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	2027-2029	-liczba programów, do których przystąpiła Gmina Więcbork -kwota pozyskanych dofinansowań
4.	Zapewnienie środków na realizację zadania dotyczącego wspierania rodziny na terenie Gminy Więcbork	Gmina Więcbork CUS	2027-2029	-coroczne opracowywanie Projektu Budżetu na realizację zadań

Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Przydzielenie asystenta rodzinie zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	CUS	2027-2029	-liczba rodzin objętych wsparciem asystenta („Za życiem”) - liczba dzieci w tych rodzinach -liczba dzieci z niepełnosprawnością w tych rodzinach
2.	Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin	CUS	2027-2029	-liczba rodzin korzystających z poradnictwa psychologicznego, prawnego -liczba rodzin korzystających ze skoordynowanych działań w zakresie kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin
3.	Objęcie wsparciem materialnym rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością	CUS	2027-2029	-liczba rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000zł

VII. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027-2029

Źródłem finasowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027 -2029 mogą być środki finansowe pochodzące:

- z budżetu gminy,
- z budżetu państwa,
- ze środków unijnych,
- z darowizn.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cykliczne w rocznych planach finansowych.

VIII. Beneficjenci Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027-2029 z terenu miasta i gminy Więcbork

1. Rodziny z terenu miasta i gminy Więcbork ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym jak i również rodzin, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

2. Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym.

3. Rodziny wspierające, których głównym zadaniem jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

4. Instytucje oraz zatrudnieni w nich pracownicy działający na rzecz rodzin (jako beneficjenci pośredni).

IX. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Więcbork

1. Centrum Usług Społecznych w Więcborku,
2. Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy CUS w Więcborku,
3. Zespół Interdyscyplinarny w Więcborku,
4. Posterunek Policji w Więcborku,
5. Urząd Miejski w Więcborku,
6. Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Więcborku,
7. Placówka wsparcia dziennego – Świetlica Środowiskowa „Uśmiech” w Więcborku,
8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca w strukturach Centrum Usług Społecznych w Więcborku,
9. Poradnia Leczenia Uzależnień działająca w NZOZ PROVITA Sp. z o.o. w Więcborku,
10. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PROVITA Sp. z o.o. w Więcborku,
11. Szpital Powiatowy im. dr Adama Gacy i dr Józefa Łaskiego NZOZ w Więcborku,
12. Centrum Medyczne FAMILIA w Więcborku,
13. Biuro Obsługi Oświaty Samorządowej w Więcborku,
14. Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Kornela Makuszyńskiego w Więcborku,
15. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Polskich Noblistów w Więcborku,
16. Szkoła Podstawowa w Zakrzewku,
17. Szkoła Podstawowa im. Elżbiety i Jana Orzelskich w Runowie Kr.,
18. Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Pęperzynie,
19. Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Ks. Jana Twardowskiego w Jastrzębcu,
20. Szkoła Podstawowa im. Ziemi Krajeńskiej w Sypniewie,
21. Liceum Ogólnokształcące im. Janusza Korczaka w Więcborku,
22. Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Więcborku,
23. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Sypniewie,

24. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Sępólnie Kr., oddziały zamiejscowe w Więcborku,
25. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku,
26. Dom dla Dzieci Nr 1 i Nr 2 w Więcborku oraz Dom dla Dzieci Nr 3 w Małej Cerkwicy,
27. Przedszkole Gminne ,,Niezapominajka" w Więcborku,
28. Klub Dziecięcy w Więcborku,
29. Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Więcborku,
30. Miejsko Gminny Ludowy Klub Sportowy ,,Grom",
31. Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych w Sypniewie,
32. Stowarzyszenie Klub Abstynenta RAZEM OD NOWA,
33. Stowarzyszenie Aktywnych Społecznie,

Działania na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi powinny mieć charakter zarówno finansowy jak i niefinansowy i być oparte między innymi na działaniach specjalistów, w tym asystentów rodziny, pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, terapeutów i innych specjalistów, z którymi zostanie nawiązana współpraca. Współpraca instytucji oraz organizacji pozarządowych, działających w obszarze wspierania rodzin i dzieci, pozwoli wykorzystać w pełni potencjał gminy na rzecz pomocy rodzinom mającym trudności opiekuńczo – wychowawcze. Istotnym elementem prowadzonych działań jest również stałe podnoszenie kompetencji specjalistów.

X. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027-2029

Koordynatorem Programu jest Centrum Usług Społecznych w Więcborku przy współpracy:

- Asystentów rodzin
- Pracowników socjalnych
- Rodzin wspierających
- Zespołu Interdyscyplinarnego
- Policji
- Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie
- Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego
- Organizacji pozarządowych
- Placówek oświatowych, kulturalnych i ochrony zdrowia
- Placówek wsparcia dziennego.

W realizacji swoich działań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet.

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania i ukierunkowywania działań na rzecz dziecka i rodziny.

XI. Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027-2029

Monitoring Programu pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji, planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas realizowanych.

Sprawozdanie z realizacji Programu i osiągniętych efektów będzie integralną częścią rocznego sprawozdania Centrum Usług Społecznych w Więcborku.

XII. Spodziewane efekty realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027 -2029

1) stworzenie dla 100% zatrudnionych asystentów rodziny możliwości do podnoszenia kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie,
2) u 40% rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zauważy się poprawę ich funkcjonowania (lepsze relacje w rodzinie, nabycie umiejętności gospodarowania budżetem, utrzymanie czystości w mieszkaniu, zachowanie higieny osobistej, większe zainteresowanie ze strony rodziców edukacją dzieci ich stanem zdrowia),
3) zabezpieczenie 100% środków niezbędnych do partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
4) ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w szeroko rozumianej pieczy zastępczej,
5) rozszerzenie oferty działań pomocowych, kulturalnych, oświatowych na rzecz rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodziny wielodzietnej,
6) konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji,
7) zdiagnozowanie potrzeb i problemów mieszkańców gminy, które pozwolą na obranie bardziej skutecznych form wsparcia; przyczyni się to do zwiększenia skuteczności działań pokonując trudności w codziennym funkcjonowaniu.,
8) udzielenie wsparcia kobietom i rodzinom zgodnie z założeniami ustawy „Za życiem".

XIII. Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie założonych efektów Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2027- 2029

1. Niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną, który ma na celu poprawę ich funkcjonowania w środowisku tzw. brak gotowości do zmiany.
2. Głębokie uzależnienia i zaburzenia rodziców tj. trudności w utrzymaniu trzeźwości lub problemy z leczeniem zdrowia psychicznego utrudniające lub uniemożliwiające codzienną opiekę nad dziećmi.
3. Niewystarczające środki finansowe na realizację zadania mogą uniemożliwić w pełnym zakresie asystentom rodziny podnoszenie swoich kwalifikacji, jak również uniemożliwić zatrudnienie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, radcę prawnego), którzy swoimi działaniami mieliby wesprzeć pracę asystenta rodziny. Należy mieć świadomość, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg nowych zadań nie zabezpieczając środków finansowych na ich realizację.
4. Niewystarczająca liczba placówek wsparcia dziennego na terenie gminy Więcbork (np. świetlic środowiskowych).
5. Niska dostępność mieszkań socjalnych i chronionych wpływa na brak możliwości usamodzielnienia się rodzin i zapewnienia im odpowiednich warunków bytowych.

Sporządziła:
Izabela Sowińska
Kierownik
Działu Wsparcia Rodziny
CUS w Więcborku

UZASADNIENIE

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy wynikającym z art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 980).

Z kolei przepis art. 179 ust 2 ww. ustawy stanowi, że rada gminy biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny uchwala gminne programy wspierania rodziny.

Aktualnie obowiązujący Program opracowany został na lata 2024-2026. Konieczne jest zatem przygotowanie Programu obowiązującego w kolejnych latach 2027-2029.

Celem Programu jest opracowanie i wskazanie działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.